

JÖNKÖPING UNIVERSITY
*School of Education and
Communication*

Från skärm till perception

En studie om påverkan. Relationen mellan nyhetsvåld och oro bland studenter på Jönköping University.

FÖRFATTARE: Jonathan Yngfors
Fredrik Sandkvist

KURS: Medie- och kommunikationsvetenskap C, Uppsats
Examensarbete/kandidatuppsats 15 hp

PROGRAM: Medie- och kommunikationsvetenskapliga programmet

EXAMINATOR: Cecilia Mörner

HANDLEDARE: Fredrik Stiernstedt

TERMIN: Höstterminen 2016

SAMMANFATTNING

Författare: Jonathan Yngfors och Fredrik Sandkvist

Uppsatsens titel (svenska): Från skärm till perception

Språk: Svenska

Antal sidor: 41

Denna studie undersöker relationen mellan konsumtion av nyheter och oro för våldsbrott i Jönköping. Vi utgår från kultivationsteorin som undersöker de långsiktiga effekterna av tv-tittande och som påstår att ju mer tid människor tittar på tv ju mer tenderar dessa att tro på den realitet som porträtteras i tv. Som metod använder vi oss av en enkät som vi distribuerat till studenter på två förstaårsprogram inom varje fackhögskola. Totalt fick cirka 400 studenter tillgång till enkäten. Svarefrekvensen var låg, endast 127 personer svarade, flest var kvinnor.

Vårt resultat visar inget samband mellan nyhetskonsumtion och oro/rädsla för våldsbrott. Den data vi inhämtade var inte signifikant så vi kan inte dra några generella slutsatser. Det vi såg bland de som svarade på undersökningen var att kvinnor är mer oroliga för våldsbrott än män.

ABSTRACT

Author(s): Jonathan Yngfors och Fredrik Sandkvist

Title and subtitle (English): From screen to perception

Language: English

Pages: 41

This study examines the relationship between news consumption and worry about becoming a victim of violence in Jönköping. We use the cultivation theory that examines the long term effects of television viewing and claiming that the more time people watch television, the more they tend to believe in the reality portrayed on television. As methodology we use a questionnaire that we distribute to students in two first year programs within each school in Jönköping University. In total, about 400 students got access to the survey. The response rate was low, only 127 people responded, most were women.

Our results show no relationship between news consumption and anxiety / fear of violent crime. The data we collected was not significant so we cannot draw any general conclusions. Among those who responded we saw that women are more worried about becoming a victim of violent crime than men.

Keywords: Cultivation theory, News, Crime, worry, distrust.

Innehåll

1. Inledning.....	1
1.1. Bakgrund	2
1.1.1. Brott i Sverige	3
1.1.2. Otrygghet och oro	4
1.1.3. Rapportering om våld i nyhetsmedia	5
2. Syfte	6
2.1. Frågeställningar	6
3. Tidigare forskning.....	7
3.1. Medier och våld.....	7
3.2. Våld och effekter.	7
3.3. Nyhetskonsumtion	8
3.4. Nyhetsvåld och effekter	9
4. Teori	10
4.1. Kultivationsteorin	11
4.1.1. Mean world	11
4.1.2. Resonans	11
4.1.3. Kritik	12
5. Metod.....	12
5.1. Frågeundersökning.....	13
5.1.1. Respondentundersökning	13
5.1.2. Enkätundersökning.....	13
5.1.3. Etiskt ställningstagande.....	14
5.1.4. Pilotstudie.....	14
5.1.5. Distribution och förväntad svarsfrekvens	15
5.1.6. Avsnitt: Demografi.....	16
5.1.7. Avsnitt: Nyhetskonsumtion	16
5.1.8. Avsnitt: Misstro och våldsuppfattning	17
5.2. Analysmetod.....	17
5.2.1. Kodning.....	17
5.2.2. Analys	17
5.3. Metoddiskussion	18
5.3.1. Val av metod.....	18
5.3.2. Reliabilitet och validitet.....	19
6. Resultat	20

6.1.	Översikt	20
6.2.	Skillnader mellan män och kvinnor	21
6.3.	Nyhetskonsumtion	25
6.4.	Våldsbrott och misstro/oro	30
6.5.	Politisk åsikt.....	32
6.6.	Sammanfattning	35
7.	Diskussion.....	36
7.1.	Introduktion.....	36
7.2.	Gör nyhetskonsumtion att högskolestudenter på Jönköping University misstror andra människor och är mer rädda för att gå ensamma på natten?	37
7.3.	Skiljer sig misstron och rädslan mellan män och kvinnor?	38
7.4.	Skiljer sig misstron och rädslan beroende på konsumtion av lokala respektive nationella nyhetsmedier?	39
7.5.	Slutsats	40
7.6.	Vidare forskning	40
8.	Referenser.....	42
9.	Bilagor	47
9.1.	Frågeundersökning: Undersökning om nyhetskonsumtion och oro för våldsbrott	47
	Tabell 1 – Fördelning av svar, fackhögskolor.	20
	Tabell 2 - Andelen män respektive kvinnor bland respondenterna.	21
	Tabell 3 - skillnader män/kvinnor. De flesta människor är ärliga.	22
	Tabell 4 - skillnader män/kvinnor. De flesta människor kan man lita på.....	22
	Tabell 5 - skillnader män/kvinnor. Det är säkert att gå ensam på stan i Jönköping på natten.	23
	Tabell 6 - skillnader män/kvinnor. Jag känner mig trygg i Jönköping.	23
	Tabell 7 - Kontakt med våldsbrott. Skillnader män och kvinnor.....	24
	Tabell 8 - skillnader män och kvinnor. Nyhetskonsumtion lokala nyheter.....	25
	Tabell 9 - skillnader män och kvinnor. Nyhetskonsumtion nationella nyheter.	25
	Tabell 10 - Regressionsanalys med kontrollvariabler. Den beroende variabeln är Det är säkert att gå ute på stan i Jönköping på natten.	26
	Tabell 11 - Linjär regressionsanalys. Den beroende variabeln är Människor är vanligtvis mycket hjälpsamma.	27
	Tabell 12 - Linjär regressionsanalys. Den beroende variabeln är De flesta människor är ärliga.	28
	Tabell 13 - Linjär regressionsanalys. Den beroende variabeln är De flesta människor kan man lita på.	29
	Tabell 14 - Linjär regressionsanalys. Den beroende variabeln är Jag känner mig trygg i Jönköping.....	30
	Tabell 16 - Korstabell. Har de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott? Påstående: De flesta människor är ärliga.	30

Tabell 17 - Korstabell. Har de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott? Påstående: De flesta människor kan man lita på.....	31
Tabell 18 – Korstabell. Har de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott? Människor är vanligtvis mycket hjälpsamma.	31
Tabell 19 - Korstabell. Har de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott? Det är säkert att gå ensam på stan i Jönköping på natten.	31
<i>Tabell 20 - Korstabell. Har de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott? Jag känner mig trygg i Jönköping.</i>	31
Tabell 21 - Partisynpati.....	32
Tabell 22 - Skillnader partisynpati. Påstående: Människor är vanligtvis mycket hjälpsamma.	33
Tabell 23 - skillnader partisynpati. Påstående: De flesta människor är ärliga.....	33
Tabell 24 - skillnader partisynpati. Påstående: De flesta människor kan man lita på.	34
Tabell 25 - skillnader partisynpati. Påstående: Det är säkert att gå ensam på stan i Jönköping på natten.	34
Tabell 26 - skillnader partisynpati. Påstående: Jag känner mig trygg i Jönköping.....	35

1. Inledning

Hur kommer det sig att Donald Trump kan bli vald till president i ett av världens mäktigaste länder? Vad är det som gör att Sverigedemokraterna firar så stora framgångar i de svenska valen? Varför drar en våg av högerpolitik med främlingsfientliga åsikter in över västvärlden? Det är frågor som kräver mer utförliga undersökningar än den som du nu är på väg att läsa, men kanske kan vi ge dig en liten del av förklaringen.

Hur våld i media eller populärkultur påverkar människor har det i princip undersökts och haft åsikter om så länge det har funnits böcker att läsa, musik att lyssna på eller radio, tv och tidningar att konsumera. Redan på 1700-talet börjar de första censurorganisationerna med uppgift att granska litteraturen för att skydda barn och ungdomar från onödigt våld att dyka upp. I England i början av 1900-talet beskylldes så kallade penny dreadfuls, en slags serietidning för ungdomar med visst våldsinslag, för den ungdomskriminalitet som rådde. På 1940- och 50 talet varnade den tyskfödde amerikanske psykiatrikern Fredric Wertham i ett antal böcker för hur media framställer våld, och framförallt då i serietidningar, kan ha en skadlig påverkan på ungdomar (Ullén, 2014). På 1970-talet började sedan George Gerbner att utforska förhållandet mellan tv-konsumtion och människors uppfattning av våld i samhället. Denna forskning ledde fram till utvecklandet av kultivationsteorin som kommer att diskuteras vidare. Sedan Gerbners forskning har världen förändrats ordentligt och tekniken har tagit många och snabba kliv framåt. Vi är inte längre begränsade av att ha en tidning i handen eller att sitta framför en tv. När det kommer till nyhetskonsumtion kan vi nu lätt få tillgång till nyhetsartiklar eller nyhetsinslag via datorn och mobilen. Sociala medier har också gjort att nyhetskonsumtionen förändrats och numer kan vi när som helst på dygnet och var som helst få tillgång till stora mängder av nyhetsartiklar och nyhetsinslag.

Parallellt med att tidningsupplagorna blir tjockare och antalet nyhetssändningar blir fler ökar också rapporteringen av våldsbrott (Pollack, 2001), samtidigt som det procentuellt sett sker färre våldsbrott i Sverige nu än för tio år sedan (Brottsförebyggande rådet, 2015). Trots att våldsbrotten procentuellt minskar är den generella uppfattningen i Sverige att det är osäkert att gå ut (Hvitfeldt, Westerberg &

Irlander Strid 2016) och vi är mycket intresserade av att se om dessa faktorer hänger ihop.

Vi tror att det faktum att rapportering av våldsbrott ökar samtidigt som våldsbrotten procentuellt minskar ger folk en missvisande bild och leder till högre rädsla och oro. Vi tror att det i förlängningen leder till att personer och partier som ropar efter enkla lösningar kan skörda framgång. Vi anser också att nyhetsmedias påverkan på de som konsumerar den är ett mycket intressant ämne att studera. Inte bara för att nyhetsrapportering är i en snabb, föränderlig process utan också för att vi själva upplever att människor i vår närhet har en ganska homogen bild av att våldet ökar kraftigt i samhället. Speciellt intressant är det också för att det dels saknas aktuell forskning om detta i Norden och att den forskning som finns är motsägande. På grund av detta kommer vi i den här studien undersöka om det finns ett samband mellan hög nyhetskonsumtion och stark känsla av otrygghet i samhället.

I vår studie kommer vi till en början att sätta studien i en kontext genom att måla upp en bakgrund som tar upp hur det har sett ut och hur det ser ut i Sverige angående våld i samhället, rapporteringen av brott i media och känslan av otrygghet bland befolkningen. Vi vill undersöka hur medierapporteringen påverkar människors uppfattning om samhället. Syftet grundas även i tidigare forskning om påverkan av våldsrapportering i nyhetsmedia då det saknas aktuell forskning inom området. Vidare kommer vi att skriva om de teorier och vilken metod vi kommer att använda oss av. Det teoretiska ramverk som studien utgår ifrån är kultivationsteorin som förklarar att media har en viss makt att påverka sina konsumenter på ett eller annat sätt. Studien kommer ha en kvantitativ ansats där frågeformulär kommer att skickas ut till studenter på Jönköping University. De svaren kommer sedan att analyseras och diskuteras i slutet av vår studie.

1.1. Bakgrund

I det här kapitlet kommer studien att få en kontext. Vi beskriver här hur brott i samhället har förändrats över tid, om förändringar i rapportering av våld i media och hur nyhetskonsumtionen och oro ser ut idag.

1.1.1. Brott i Sverige

Antalet anmälda brott, alla brott oavsett brottstyp, har under de senaste tio åren ökat med cirka 278 000 brott. Ända sedan 1975 har antalet anmälda brott ökat kontinuerligt fram till idag. Den genomsnittliga ökningstakten, det vill säga den procentuella förändringen år för år, var däremot mindre stark mellan 1990 och 2005 för att sedan öka igen under de senaste tio åren (Brottsförebyggande Rådet, 2015).

Hur stor del av brotten som faktiskt anmäls varierar lite beroende på vilken typ av brott det är. Det är endast för vissa brottstyper som anmälningsstatistiken faktiskt kan antas ge en bild av hur många brott som faktiskt begås. Benägenheten att anmäla ett brott kan förändras över tid, exempelvis på grund av att attityder i samhället har förändrats (Brottsförebyggande Rådet, 2015). Detta leder till att det är svårt att använda sig av anmälningsstatistiken för att avgöra om brottsligheten i samhället faktiskt ökar eller minskar. Därför är det ofta nödvändigt att jämföra anmälningsstatistiken med andra källor, som till exempel NTU (Nationella trygghetsundersökningen), för att få en bild av den faktiska utvecklingen (Brottsförebyggande Rådet, 2015).

Av alla anmälda brott 2015 var 17 procent av dem brott mot enskild person, det vill säga hot, trakasserier, bedrägeri, misshandel, sexualbrott och personrån (Brottsförebyggande Rådet, 2015).

Under 2015 utsattes cirka 13 procent av befolkningen i åldrarna 16–79 år för någon eller några av de brottstyper som i Nationella trygghetsundersökningen kallas för brott mot enskild person. Det är en ökning jämfört med föregående år, men på ungefär samma nivå som 2005. Den mest utsatta gruppen är ensamstående med barn där utsatthet för brott mot enskild person är nästan dubbelt så hög år 2015 som hos den övriga befolkningen (Hvitfeldt, Westerberg & Irlander Strid, 2016).

Om man bara ser till antalet våldsbrott, det vill säga misshandel, personrån, sexualbrott och dödligt våld ligger även dessa på en relativ jämn nivå i jämförelse med siffrorna från tio år sedan. Personrån har minskat från 1,0 procent till 0,9 procent, misshandel har minskat från 2,7 procent till 2,0 procent, sexualbrott har ökat från 0,9 procent till 1,7 procent och dödligt våld har ökat från 111 fall 2007 till 112 fall 2015 (Hvitfeldt, Westerberg & Irlander Strid, 2016).

När det gäller den senaste tioårsperioden har antalet fall av dödligt våld växlat mellan 68 och 112 fall årligen. Sett i ett längre perspektiv, allt sedan 1990-talet då Brottsförebyggande rådet började mätningarna, har utvecklingen av det dödliga våldet uppvisat en nedåtgående trend (Brottsförebyggande Rådet, 2014).

1.1.2. Otrygghet och oro

Även om oro för att utsättas för brott har minskat något de senaste tio åren känner sig fortfarande en stor majoritet av den svenska befolkningen otrygga (Hvitfeldt, Westerberg & Irlander Strid, 2016).

En stor majoritet av den svenska befolkningen uppger att de är oroliga för att gå ut ensam sent på kvällen i sitt eget bostadsområde. Här finns det stora skillnader mellan män och kvinnor. 25 procent av kvinnorna uppger att de känner sig otrygga att gå ut ensam sent på kvällen i sitt eget bostadsområde, medan bara 7 procent av männen upplever detta. Det finns även skillnader mellan de som har högre utbildning och de som inte har studerat vidare. Studien som Brottsförebyggande Rådet har gjort har också funnit att otrygghet bland ensam sent på kvällen skiljer sig mellan de som bor i mindre stad eller på landsbygden i jämförelse med dem som bor i storstad. (Hvitfeldt, Westerberg & Irlander Strid, 2016).

Vad gäller människors uppfattning om våldet har ökat eller minskat i samhället visar Brottsförebyggande Rådets studie att ungefär tre fjärdedelar av den svenska befolkningen tror att brottsligheten har ökat. Speciellt äldre människor tror att brottsligheten har ökat i Sverige. (Hvitfeldt, Westerberg & Irlander Strid, 2016).

En mycket stor del av den svenska befolkningen oroar sig över brottsligheten i Sverige. I denna fråga ökar oron med åldern. (Hvitfeldt, Westerberg & Irlander Strid, 2016).

Ungefär en tiondel av befolkningen är mycket eller ganska ofta oroliga för att utsättas för överfall eller misshandel. Kvinnor är mer rädda än män för att utsättas. Oron är stor bland unga och minskar med åldern (Hvitfeldt, Westerberg & Irlander Strid, 2016). I Jönköpings län är exempelvis 39 procent av kvinnorna oroliga och rädda för att utsättas för våldsbrott medan enbart 5 procent av männen går runt och oroar sig för våldsbrott (Folhälsomyndigheten, 2016).

1.1.3. Rapportering om våld i nyhetsmedia

Rapporteringen av våld och brott i media har förändrats mycket de senaste 10 till 20 åren och ända sedan 1960-talet har rapporteringen om våld i media i Sverige ökat kontinuerligt. En av anledningarna till ökningen kan vara att många lokala nyhetsmedier sökte en lokal förankring och började rapportera även om mindre brott (Pollack, 2001). Pollack (2001) menar också att den ökade bevakningen av brott ger en snedvriden bild av hur många brott som faktiskt sker. Sandstig (2010) visar i sin studie att i västra Götaland har antalet artiklar relaterade till våld fördubblats de senaste 50 åren från i genomsnitt 290 artiklar i veckan till 603 artiklar i veckan. Det kan delvis förklaras med att antalet sidor i exempelvis en tidning har ökat och därmed gjort plats för fler artiklar, men våldsrelaterat innehåll har fått en oproportionerligt stor andel av de nya sidorna (Sandstig, 2010). Trots att statistiken pekar åt andra hållet är artiklar om våldsbrott där gärningsmannen inte känner offret vanligare än artiklar om brott där gärningsman och offer faktiskt känner varandra (Berk, Peterson Manz och Sorensen, 1998). Det har också framkommit att media framställer brott som något helt slumpmässigt när det i de flesta fall inte är så (Greer, 2007). Att antal artiklar har ökat är inte den enda skillnaden i våldsbrottsrapporteringen. Hur medierna rapporterar om våld har också förändrats. Till exempel har medierna förändrats genom att det nu är mer fokus på de drabbade för att ge offren ett ansikte (Lindgren & Lundström, 2010), vilket kan ha påverkan på hur våld uppfattas av nyhetskonsumenter.

2. Syfte

Synen på våld i samhället och då främst våldsbrott är ett problem för Sverige. Medieutbudet ökar och mer och mer rapporteringar om våldsbrott dyker upp på tv, i telefonen eller på radion. Det är svårt att värja sig från det och när man exponeras för så mycket våld är det kanske inte så konstigt att känslan av otrygghet eller rädsla för att bli ett offer är stark. Vi ser ett problem i att trots att våldet antingen minskar eller ligger på samma nivå som för tio år sedan är ändå en majoritet av den svenska befolkningen orolig och otrygg.

Vi ser också ett problem i den tidigare forskningen eftersom en del tidigare studier finner ett visst samband mellan mediekonsumtion och bilden av våld i samhället, medan andra studier inte kommer fram till samma slutsats. Även om kultivationsstudier är relativt vanliga finns det ett begränsat antal studier som analyserar nyhetskonsumtion och dess effekter i vårt land. Det finns också få studier som är utförda de senaste åren. Nyhetsmedia förändras fort vilket gör att behovet av nya studier är stort.

Eftersom mer realistiskt innehåll kan ha större påverkan (Morgan, Shanahan & Signorielli, 2012), använder vi nyhetsrapportering i vår studie. Oro och rädsla för att utsättas av våldsbrott är generellt lägre bland de som är unga och har eftergymnasial utbildning (Hvitfeldt, Westerberg & Irlander Strid, 2016). Vi anser det därför intressant att slå ihop dessa faktorer och se om det gör någon skillnad.

Av de tidigare kultivationsstudier som gjorts i Sverige fokuserar de mest på oro och rädsla i större städer. Därför är det intressant att titta på en stad som dels är lite mindre men ändå har en högskola eller ett universitet och Jönköping faller under båda dessa kategorier.

Syftet med studien blir därför att undersöka relationen mellan nyhetskonsumtion och rädsla för våld bland studenter som studerar på en eftergymnasial utbildning i Jönköping.

2.1. Frågeställningar

Övergripande fråga: finns det en relation mellan nyhetskonsumtion och rädsla för att bli utsatt för våldsbrott bland studenter på Jönköping University?

1. Leder en hög nyhetskonsumtion till att högskolestudenter på Jönköping University misstror andra människor och är mer rädda för att gå ensamma på natten?
2. Skiljer sig misstron och rädslan mellan män och kvinnor?
3. Skiljer sig misstron och rädslan beroende på konsumtion av lokala respektive nationella nyheter?

3. Tidigare forskning

Nedan kommer vi att presentera tidigare forskning inom studiens forskningsfält. Det kommer att presenteras forskning för att visa hur fältet ser ut och för att påvisa vilken ny kunskap vår studie bidrar med.

3.1. Medier och våld.

Våld är en av de vanligaste konsekvenserna av en konflikt i dramagenren. Det är därför inte konstigt att våld är en stor del av det samlade medieutbudet. George Gerbner publicerade, under sin karriär, en serie av studier om hur mycket våld som visas på tv (Sparks, 2016). Gerbner fann i sina studier att det var mycket våldsinnehåll under de bästa sändningstiderna (Gerbner, Gross, Morgan, Signorielli & Shanahan, 2002). Dessa innehållsstudier var en del av vad han kallade *Cultural Indicators Paradigm*. De två andra delarna gick ut på att tala med producenter och göra en kultivationsanalys (Gerbner, Gross, Morgan, Signorielli & Shanahan, 2002). Gerbner uppskattade att brott i tv var tio gånger mer förekommande än i verkligheten. Enligt de senaste uppskattningarna har en 18-åring sett mer än 200 000 våldshandlingar på tv och att 60 procent av alla tv-program innehåller någon form av våld (Sparks, 2016).

3.2. Våld och effekter.

Redan på 50-talet uttryckte den amerikanska kongressen oro över effekterna av våld i medier (Murray, 1994). I studier om medieeffekter i olika former har forskare inte funnit ett slutgiltigt svar på frågan om media har en direkt påverkan på människors beteende (Boyle, 2005). Freedman (1984) finner, i en studie om relationen mellan aggression och tv-tittande, en liten eller ingen direkt koppling. Han går igenom en stor mängd effektstudier och jämför resultaten av dem (Freedman, 1984). Däremot

fann Robinsson och Backmann (1972) en koppling mellan antal timmar konsumerat tv-våld och tonåringars självrapportering om inblandning i våld och icke-socialt beteende. Resultaten från dessa studier varierar och kan inte ge något slutgiltigt svar på den stora frågan om medieeffekter. I en experimentell studie av Bandura (1963) undersöktes direkta medie-våldseffekter på barn. Barnen delades in i experimentella grupper och en grupp fick vara kontrollgrupp. De barn som hamnade i de experimentella grupperna fick se på film med aggressivt innehåll. Barnen fick sedan leka i ett rum där de observerades. De barn som hade sett våldsrelaterat innehåll var mer aggressiva när de lekte (Bandura, Ross & Ross, 1963). I en annan omfattande studie, av två psykologer, studerades barns aggressioner i vardagliga sammanhang. De fann att de barn som tittade på mycket tv fick ett mer aggressivt beteende. (Sparks, 2016). I en nyare studie, publicerad 2003, fann forskarna liknande tendenser. De följde barnen in i vuxenlivet och det visade sig att de killar och tjejer som tittade mest på tv hade ett mycket mer aggressivt beteende än de andra (Sparks, 2016).

3.3. Nyhetskonsumtion

Medier har en stor betydelse i vårt samhälle. 2013 uppgick den dagliga användningen av samtliga medier till 437 minuter om dagen, det är cirka sju timmar (Strömbäck, 2014). Utöver det exponeras vi ständigt för löpsedlar, reklamskyltar och affischer när vi är ute och rör oss i samhället.

På lång sikt har svenskarnas konsumtion av nyhetsmedier varit både stabil och i förändring. Bland den äldre delen av befolkningen är förändringarna i deras konsumtionsvanor relativt små. I denna grupp är det en förhållandevis hög användning av de mer traditionella nyhetsmedierna såsom tv, radio och papperstidningar ändå sedan 2000-talets början (Arkhede & Ohlsson, 2015). Längre ner i åldrarna sker större förändringar. Användningen av digitala nyhetsmedier ökar medan de traditionella minskar (Arkhede & Ohlsson, 2015). En undersökning visar att regelbunden läsning av tidning, antingen pappersupplaga eller på nätet, har minskat från 81 procent till 62 procent av befolkningen mellan åren 1989 till 2012 (Wadbring, 2013). En undersökning gjord med syfte att undersöka hur många svenskar som läser en tidning, pappersupplaga eller på nätet, minst en gång i veckan kom fram till att det fortfarande är en minskning på cirka 12 procent. Den är dock

mindre än de cirka 20 procent som den tidigare undersökningen på minst fem gånger i veckan fått fram. Vad eventuella tv-kanaler och gratistidningar skulle nå ut i veckoräckvidd är dock okänt. På 1990-talet låg nivåerna på över 90 % och det skulle krävas att tv-tittande och gratistidningar skulle utgöra drygt 12 % av befolkningen för att nå dessa nivåer i dag. Totalt sett är det fler som läser/tittar/lyssnar på nyheter nu än innan men i procentform har andelen minskat en aning (Wadbring, 2013).

3.4. Nyhetsvåld och effekter

Vad observationer och upplevelser av våld har för påverkan på människor är en aldrig sinande källa till forskning och det är ett väl utforskat område. Det finns även en hel del forskning om medias effekt på människors perception av verkligheten. George Gerbner är en viktig forskare inom fältet mediepåverkan och tillsammans med Larry Gross utvecklade han kultivationsteorin. 1976 publicerade de sin studie *Living With Television: The Violence Profile*. I sin studie undersökte de hur människor i USA förändrade sin uppfattning av våld i samhället beroende på vilken grad av tv-konsumtion de hade. Sedan dess har åtskilliga studier gjorts om mediekonsumtion och världsuppfattning, men även beteendeförändringar. Det finns många varianter av kultivationsforskning. Kathleen Beullens, Keith Roe and Jan Van den Bulck (2012) undersökte relationen mellan musikvideo-tittande och riskfyllt bilkörande. Scharrer (2012) undersöker tv och könsroller ur ett kultivationsperspektiv.

Även om det finns en del internationell forskning inom området, så saknas det aktuell forskning om nyhetskonsumention och uppfattningen av våld i Sverige. Studier som tidigare gjorts i vårt land behandlar andra områden eller är äldre. Hedinsson och Windahl (1984) undersökte medias effekter ur ett kultivationsperspektiv i Sverige. De hade en kvantitativ ansats och letade efter relationen mellan tv-tittande och fem olika perceptionsvariabler. Av en mängd intressanta studier inom området har vi funnit nedanstående viktiga att ta med. De är studier som ligger nära vårt forskningssyfte eller har haft en viktig roll i kultivationsteoretiska studier i Sverige.

Sandstig (2010) kartlade i studien *Otrygghetens landskap* otrygghet i Västra Götaland, med fokus på medias roll. Bland andra teorier användes kultivationsteorin i studien.

Smolej och Kivivuori (2006) undersökte i sin studie *The Relation Between Crime News and Fear of Violence* relationen mellan konsumtion av brottsnyheter och rädsla för våld i Finland. Deras huvudsakliga mål var att undersöka om konsumtion av brottsnyheter ger ett undvikande beteende och rädsla för brott. Studien finner ett samband mellan exponering av löpsedlar och ett undvikande beteende (Smolej & Kivivuori, 2006).

Kolbeins (2004) har skrivit en studie som undersöker om kultivationseffekter går att finna på Island. Studiens huvudfråga är om konsumtion av våldsrelaterat TV-innehåll gör isländska ungdomar mer rädda för att gå ensam på natten och får större misstro till andra människor. Elever i årskurs åtta och nio på 15 olika skolor i storstadsområdet Reykjavík fick svara på ett antal frågor under lektionstid. Vidare undersöker Kolbeins också om våldsrelaterad tv-konsumtion förstärker den rädsla och misstro som redan finns hos dem som blivit utsatta för våld (Kolbeins, 2004).

Studiens visar att det inte finns någon relation mellan islänningarnas tv-konsumtion av våldsrelaterat innehåll och deras vilja att lita på andra människor. Studien fann heller ingen relation mellan tv-konsumtion av våldsrelaterat innehåll och känslan av att känna sig trygg med att gå ensam ute på natten i Reykjavík. Till Kolbeins förvåning visade studien att de som tittar mer på våld i tv känner sig säkrare att gå ensam på natten (Kolbeins, 2004).

Kolbeins (2004) ger några förklaringar till resultatet av studien. En av dem är att tv-tittande av våldsrelaterat innehåll lär ungdomar hur man ska försvara sig själv.

4. Teori

I detta kapitel beskriver och definierar vi de teorier och begrepp vi kommer att använda oss av i vår studie. Det teoretiska perspektiv vi valt att utgå ifrån är kultivationsteorin tv, och i vårt fall nyhetsmedia påverkar vår bild av samhället.

Kultivationsteorin kommer ge oss en förklaring till hur de långvariga effekterna av mediekonsumtion påverkar vår bild av verkligheten.

4.1. Kultivationsteorin

Vi har valt att utgå från kultivationsteorin för att det är en teori som är väl använd i många delar av världen. I vår studie kommer vi att använda begreppet kultivation som en process där mediekonsumtion påverkar människors uppfattning av verkligheten (Morgan, Shanahan & Signorielli, 2015). Kultivationsteorin har utvecklats och förfinats sedan den skapades på 1970-talet då den utvecklades av George Gerbner och Larry Gross (Morgan, Shanahan & Signorielli, 2015). Kultivation är ett begrepp som kan betyda olika saker i olika sammanhang. Kultivationsteorin undersöker de långsiktiga effekterna av tv-tittande och har som hypotes att ju mer tid människor tittar på tv ju mer tenderar dessa att tro på den verklighet som porträtteras i tv. Denna teori skiljer sig från andra i och med att den beskriver förändrad världsbild och inte förändrat beteende. Kultivationsteorin kan även användas inom andra områden än tv. I vår studie kommer vi att undersöka nyhetskonsumtion inte bara av TV-innehåll utan även av redaktionellt innehåll i papperstidningar, webb och sociala medier. Det finns studier som studerar ämnen som till exempel genus, politik och alkohol.

I vår uppsats ställer vi frågan om nyhetskonsumtion påverkar rädsla för att utsättas för brott och misstro till andra människor. Kultivationsteorin hjälper oss att se hur mediekonsumtion påverkar människors uppfattning om samhället. Det finns många olika perspektiv att se på påverkan på, vi har valt att se det från kultivationsperspektivet. Kultivationsteorin går också mycket bra att använda tillsammans med andra medieteorier som till exempel tystnadsspiralen och dagordningsteorin. Vi har valt att använda kultivationsteorin ensam (Alvarado, Buonnano, Gray & Miller, 2015).

4.1.1. Mean world

Mean World Syndrome är ett begrepp inom kultivationsteorin. Begreppet innebär att tv-konsumtion utvecklar osäkerhet och misstro hos människor. Människor som konsumerar mycket TV-innehåll har en benägenhet att tro att samhället är på det sätt som tv framställer det (Morgan, Shanahan & Signorielli, 2012).

4.1.2. Resonans

Resonans förklarar hur tv-konsumtion förstärker människors uppfattning av våld i samhället. En person som till exempel lever i ett område med hög kriminalitet och

tittar mycket på tv kan uppleva att våldet i samhället är mycket större än vad det egentligen är (Alvarado, Buonnano, Gray & Miller, 2015). Enligt Gerbner (1998) är relationen mellan tv-konsumtion och rädsla för brott störst bland dem som lever i områden med mycket hög brottslighet. Sandstig (2010) skriver att vi har lätt att påverkas av innehåll som vi själv upplevt i våra egna liv. Vi använder oss av begreppet för att undersöka om de som har varit i kontakt med våldsbrott har större benägenhet att uppleva oro och misstro i Jönköping.

4.1.3. Kritik

Kultivationsteorin är en av de mest kritiserade teorierna inom medieeffektstudier. Bland annat har kritiker framfört problemen med att undersöka tv-konsumtion generellt istället för specifika program (Alvarado, Buonnano, Gray & Miller, 2015). Gerbner har tidigare menat att studier av specifika program är utanför kultivationsteorins område men mer modern forskning har börjat studera speciella program och genren (James Potter, 2014). Det finns också kritik för hur man mäter tv-konsumtion och hur man delar in den i olika nivåer (Morgan, Shanahan & Signorielli, 2012).

Kritiker har ofta fokuserat på det faktum att tv-tittande skiljer sig mellan människor med olika utbildning, inkomst, kön och ursprung. När dessa variabler läggs till har det visats att kulturationshypotesen inte fungerar. Gerbner svarar kritikerna med att det går att finna samband mellan tv-tittande och uppfattning av våld i samhället inom subgrupper (Morgan, Shanahan & Signorielli, 2012).

Hirsch (1980) gjorde om en studie som Gerbner utfört 1977. Han lade till flera kontrollvariabler och visade då att relationen mellan mängden tv-tittande och uppfattning av sociala verkligheter försvann. Han menar därmed att hypotesen om att tv-tittande kultiverar osäkerhet och misstro är felaktig. Gerbner svarade med att påstå att användningen av många kontrollvariabler kan dölja relationer inom specifika undergrupper (Gerbner, Gross, Morgan & Signorielli, 1981).

5. Metod

I detta kapitel presenterar vi den metod vi har valt för att samla in och analysera vårt material. Vi motiverar varför vi valt metoden och på vilket sätt.

Vi har valt att ha en kvantitativ ansats till vårt forskningsproblem. Anledningen är att ville se effekterna av nyhetskonsumtion och kunna dra vissa generella slutsatser för studenter på Jönköping University. En kvantitativ frågeundersökning används ofta när forskare vill ta reda på vilka mönster och tendenser som finns i svaren som respondenterna ger. Det gör det sedan möjligt att dra generella slutsatser (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Wängnerud, 2012). Datainsamling har skett via ett frågeformulär som mejlats ut till studenter på Jönköping University, samt delats ut i pappersform till vissa klasser. Vi valde ut åtta klasser från olika fackhögskolor på Jönköping University. Frågeformuläret bestod av fyra delar: demografi, nyhetskonsumtion, påståenden om oro och misstro, och kontakt med våldsbrott.

Forskare som utför kultivationsstudier brukar oftast göra innehållsanalys av medieinnehållet innan de går vidare med att undersöka människors uppfattning om samhället. Då vi är begränsade inom ramarna för en C-uppsats har vi valt att använda oss tidigare forskning för att visa vad medierna rapporterar om.

5.1. Frågeundersökning

5.1.1. Respondentundersökning

Vi har gjort en respondentundersökning där svarspersonerna var studieobjekten. Samma frågor ställdes till alla respondenter för att vi ville finna ett mönster och kunna förklara skillnader och likheter. Det finns två huvudtyper av respondentundersökningar: samtalsintervjuundersökningar och survey- eller frågeundersökningar. Vi har använt oss av en frågeundersökning vilket gör det lättare att generalisera resultatet från urvalet till hela populationen som studerar på Jönköping University. Vid en frågeundersökning blir det lättare att undersöka många människors åsikter. Nackdelen med en frågeundersökning är att svarsfrekvensen är lägre än med intervjuundersökningar. Frågeundersökningar har också den fördelen att man kan ställa fler frågor än i en intervjuundersökning (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, & Wängnerud 2012).

5.1.2. Enkätundersökning

Vi har använt oss av en enkätundersökning i form av Google Forms webbenkät. Det finns flera fördelar med att använda sig av ett webbaserad verktyg. För det första blir

det enkelt att sammanställa större mängder av data. För det andra är det effektivt att distribuera dessa enkäter. För det tredje är det gratis att använda Google Forms.

Vi mejlade vår digitala enkätundersökning till studenter i vissa klasser på högskolan. I vårt mejl till studenterna på Jönköping University presenterade vi oss på ett respektfullt sätt för att skapa förtroende. Förutom att presentera oss själva berättade vi också om vår undersökning och varför det var viktigt för oss att vi fick in deras svar. För att skapa ytterligare förtroende och en vilja att göra enkäten förklarade vi att alla svaren skulle vara anonyma och att det endast var några frågor som skulle gå fort att svara på (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, 2012). För att det inte skulle bli någon förvirring kring frågorna beskrev vi också i mejlet hur enkäten skulle besvaras.

5.1.3. Etiskt ställningstagande

I enkäten ställde vi frågor om respondenten tidigare har varit med om ett våldsbrott under de senaste 24 månaderna. Tidigare traumatisering kan påverka misstro till andra människor och oro för att utsättas för våldsbrott. Vår fråga kan därför ha upprört emotionellt och vi vill därför ta ett etiskt ställningstagande. I mejlet där vi bifogade enkätundersökningen betonade vi därför att enkäten var frivillig och att man när som helst kunde avbryta den. Vi bifogade också kontaktuppgifter ifall någon eller några respondenter ville ta kontakt med oss.

Enligt lagen om etikprövning av forskning som avser människor behöver högskolestudier på grundnivå och avancerad nivå inte ha etikprövning (SFS: nr 2003:460).

5.1.4. Pilotstudie

Det är viktigt att frågor, svarsalternativ och andra texter i ett frågeformulär är utförda på ett korrekt sätt. Frågor och svarsalternativ behöver uppfattas på det sätt som de är avsedda för och inte formuleras så att de leder respondenten att välja ett visst svarsalternativ. Det är också viktigt att frågeformuläret är lätt att arbeta sig igenom. När väl frågeformuläret är utskickat är det nämligen svårt att ändra (Hansen & Machin, 2013). Vi valde därför att göra en pilotstudie. Vi skickade ut vårt frågeformulär tillsammans med en extra öppen fråga. På den öppna frågan fick respondenterna svara om de tyckte frågorna var tydligt ställda, om svarsalternativen var relevanta för

frågan och om de hade några kommenterar. Pilotstudien gjordes i vår egen klass i medie- och kommunikationsvetenskapliga programmet. Den återkoppling vi fick från våra studiekamrater ledde inte till någon ändring i frågeformuläret. Enligt Hansen & Machin (2013) är det inte idealt göra en pilotundersökning på kollegor eller vänner, utan att sådan studie ska göras på ett genuint urval. Även om vår pilotstudie gjordes på vår egen klass tycker vi att respondenter är legitima eftersom vår riktiga studie också kommer att göras på studenter på Jönköping University. Svaren från pilotstudien är inte medräknade i den riktiga studien.

5.1.5. Distribution och förväntad svarsfrekvens

När vi började med undersökningen önskade vi få en svarsfrekvens på 60-65 procent vilket skulle ge urvalet en god representation (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, & Wängnerud 2012). Vi började med att lotta ut två programriktningar i årskurs ett inom varje fackhögskola på Jönköping University. Tanken var att ett mejl till deras klass-mejl skulle skickades ut med information om undersökningen och länk till enkäten. Beroende på svarsfrekvens efter första mejlet skulle vi skicka ut ett, alternativt två påminnelsemejl. Den tanken slogs dock ned redan i inledningen av vårt arbete då studenter inte var tillåtna att skicka ut sådana enkäter via mejlen på skolan. Vi valde då att vända oss till programansvariga för respektive program för att be dem att skicka ut vårt mejl och en länk till undersökningen. Av de åtta programmen som vi ursprungligen hade lottat fram fick vi svar av sju. Fem svarade att de gärna skickade ut vår undersökning medan två svarade att det stred mot skolans regler om massutskick och därför inte kunde göra det. Från de ursprungliga åtta programmen och cirka 550 studenterna återstod nu fem program och 396 studenter.

När en vecka hade gått var svarsfrekvensen inte tillfredställande så vi skickade återigen ett mejl till de fem programansvariga som tidigare skickat ut enkäten till sina elever. När ytterligare en vecka gått och svarsfrekvensen fortfarande var låg valde vi att försöka komma ut i klasserna och berätta om vår studie. Det var endast två klasser som vi fick möjlighet att komma ut till. Där uppmuntrade vi dem att göra vår enkät för att hjälpa oss i vår studie. Detta var mer effektivt och vi lyckades få in totalt 124 svar och därmed höja vår svarsfrekvens till cirka 31 procent.

5.1.6. Avsnitt: Demografi

Vi har valt att be respondenterna att svara om de är en man eller kvinna. Det är för att kunna svara på vår frågeställning om det finns någon skillnad mellan män och kvinnor gällande misstro mot andra människor och rädsla för att utsättas för våld.

För att veta vilka fackhögskolor vi skulle skicka påminnelse mejl till fick respondenterna svara på vilken av de fyra skolor de studerade vid.

Respondenterna fick svara på om de bodde i Jönköping eller på annan ort. Vi tog med denna fråga eftersom vi undersöker om studenter på Jönköping University känner oro att gå i staden på natten. De som inte bor i Jönköping går förmodligen inte ensamma i Jönköping på natten. Vi tar därför bort de som svarar *Annan ort* från analysen.

Vi frågar respondenterna vilket parti de sympatiserar med. Denna fråga finns med för att undersöka om misstro och rädsla påverkas av respondenternas politiska åsikt. Det blir som en kontrollfråga för att säkerställa att våra huvudfrågor som handlar om nyhetskonsumtion har en relation till misstro och rädsla och inget annat.

5.1.7. Avsnitt: Nyhetskonsumtion

I inledningen av detta avsnitt vill vi förtydliga vilka medier som vi avser med lokala och nationella nyheter. Vi avser nyheter som förmedlas i alla former av medier. TV, radio, tryckta tidningar, webbtidningar och nyheter i sociala medier. Detta gör vi för att förtydliga för respondenterna vad det är som gäller så att det inte uppstår några missförstånd. Tack vare detta minskas risken för att respondenterna missförstår frågorna.

Vi har valt att dela upp frågor om nyhetskonsumtion i lokalt och nationellt för att svara på vår frågeställning om oro och misstro skiljer sig mellan konsumtion av lokala eller nationella nyheter. Vi har också bett respondenterna mer specifikt att visa vilka slags nyheter de konsumerar för att kunna sälla bort de respondenter som enbart konsumerar till exempel sport eller nöjesnyheter.

Lokala nyheter inbegriper nyheter som har tydlig koppling till staden Jönköping och som publiceras i alla former av medier, som t.ex. tryckta tidningar, webbtidningar/webb-tv och sociala medier.

Nationella (och internationella) nyheter inbegriper nyheter som publiceras i Sverige och tar upp nyheter i Sverige och övriga världen. Dessa nyheter är nyheter som publiceras i alla former av medier, som t.ex. tryckta tidningar, webbtidningar/webb-tv och sociala medier.

5.1.8. Avsnitt: Misstro och våldsuppfattning

Vi har delvis använt oss av samma påståenden som Kolbeins (2004) använde i sin studie på Island, men även lagt till egna påståenden. Avsikten med dessa frågor är att ta reda på om det finns en viss attityd eller känsla som respondenterna har gentemot samhället och sina medmänniskor. Vi använder oss av påståenden som liknar varandra för att få ett säkrare resultat. Om svarspersonerna ger samma svar på de liknande frågorna kan vi lita mer på dessa nivåskattningar (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, & Wängnerud 2012).

De sista frågorna handlar om ifall svarspersonen har varit i kontakt med våld i något sammanhang. Vi har valt att ta med dessa frågor eftersom vi antar att det kan påverka misstro och rädsla för våldsbrott och därmed påverka svaren.

5.2. Analysmetod

5.2.1. Kodning

Data som vi inhämtat via Google Forms har vi exporterat till en Excel-fil. Den data som vi fått in via fysiska formulär har vi skrivit in i ett Excel-dokument för hand. Därefter har vi importerat Excel-dokumentet till SPSS och kodat om den i programmet.

5.2.2. Analys

Vi har använt oss av en multivariat regressionsanalys, alltså en analys av sambandet mellan en beroende variabel och en eller flera oberoende variabler. En regressionsanalys är av många ansedd som den mest flexibla och kraftfulla analystekniken (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, & Wängnerud 2012). När man använder sig av multivariat regression gör man det för att ta hänsyn till att den beroende variabeln kan ändras av flera olika oberoende variabler (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud).

Vi har valt att använda oss av flera kontrollvariabler för att säkerställa att de svar vi senare får fram och kan analysera enbart är beroende av nyhetskonsumtionen och inte på grund av något annat. En kontrollvariabel i vår studie är till exempel om respondenten utsatts för våld tidigare och vilken politisk åsikt respondenten har. Den sista kontrollvariabeln används för att sortera ut de som inte bor i Jönköping då vår studie fokuserar på de som faktiskt bor i Jönköping.

Utöver beräkningarna i SPSS tillhandahåller Google en del statistik i form av diagram och tabeller. Dessa diagram och tabeller har också använts i vårt resultat och i vår analys. Vi har också använt oss av den data vi har fått in via vår enkät för att göra vissa mer analoga analyser för att få en bredare förståelse för vårt insamlade material.

5.3. Metoddiskussion

Nedan diskuteras och vidare motiveras en del av de metodval vi gjort i vår studie.

5.3.1. Val av metod

Vi har tidigare motiverat vårt val av att använda en kvantitativ ansats genom att göra enkäter och att analysera dessa med en multivariat regressionsanalys med att Esaiasson et al. (2012) skriver att kvantitativa frågeundersökningar är det bästa sättet att undersöka en större grupps åsikter i en viss fråga. Vi valde också att göra ett slumpmässigt urval av respondenterna för att vi inte skulle välja ut de program som skulle gynna vår undersökning och få fram de svar som vi ville ha. Till en början ville vi skicka ut vår undersökning till samtliga elever på skolan för att lättare kunna dra slutsatser om vad och hur skolans elever tänker i frågan men vi insåg snabbt att det inte skulle vara möjligt. Vi tänkte då att cirka tio procent av skolans elever skulle vara ett representativt antal respondenter och gjorde vårt slumpmässiga urval för att få fram dessa. Som vi skrivit tidigare stötte vi på problem även i denna del av undersökningen och vi landade tillslut enbart på cirka sju procent av skolans elever som vi nådde ut till. Lägg därtill att vi bara fick in svar från cirka 31 procent av dessa så kan vi snabbt konstatera att vi förvisso kan dra slutsatser utifrån det vi har fått fram men att påstå att det är representativt för skolans elever kanske är att ta i. Studiens reliabilitet minskar därför något på grund av detta.

Skulle vi göra denna undersökning en gång till skulle vi nog redan från början gå ut till klasserna i fråga och ha med oss utskrivna enkäter som de kan svara på direkt då

vi märkte att det var det mest effektiva sättet att samla in svar då vi inte hade möjlighet att kontakta eleverna personligen via mejl. Hade vi gjort detta från början tror vi att svarsfrekvensen skulle bli högre och vi rekommenderar därför de som eventuellt vill göra en liknande studie att använda sig av den metoden.

När det kommer till hur vi har valt att analysera vårt material så har vi delvis analyserat via SPSS men vi har även kollat diagram och tabeller. Detta har vi gjort för att kunna dra fler slutsatser än de som går att dra via sambanden som SPSS visar upp. Vi tycker att det höjer undersökningen genom att ta in flera olika parametrar och vinklar då vissa samband kanske är svåra att se i SPSS. Dessutom bidrar de olika analysmetoderna till att eliminera många av de eventuella mänskliga fel som kan ha smugit sig in när vi gjort de olika analyserna.

5.3.2. Reliabilitet och validitet

Begreppen reliabilitet och validitet är något som förknippas mycket med kvantitativa metoder. Hög reliabilitet innebär att de som utför studien visar medvetenhet för de olika val som gjorts genom hela processen och att materialet som används är tillförlitligt (Østbye et al. 2004). Hög validitet innebär att de som utför studien faktiskt undersöker det som de uppger att den ska undersöka (Østbye et al. 2004). Att dessa kriterier uppfylls är viktigt för att en utomstående person ska kunna kontrollera studien och för att studien ska kunna upprepas (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, & Wängnerud 2012). För att få en hög reliabilitet på vår studie har vi därför varit noga med att hela tiden motivera våra val och presentera de källor som vi har använt oss av. Vi har dessutom tänkt på att använda litteratur eller annan forskning som är peer-reviewed, alltså läst och godkänd av andra forskare än författaren.

För att uppfylla hög validitet undersöker vi enbart det som är studiens syfte och studerar exempelvis inte andra delar av problemet utöver det som nämns i syftet eller preciseras i frågeställningarna. Vi har till exempel ett par frågor i vår enkät som i sig själva inte hjälper oss att svara på vår frågeställning men i kombination med andra frågor kan vi dra slutsatser även utifrån dessa frågor.

6. Resultat

Nedan presenteras resultatet av vår undersökning, där vi ger svar på de forskningsfrågor som vi ställt till vårt material.

6.1. Översikt

127 personer svarade på frågeformuläret som vi skickade ut via mejl och delade ut i pappersform i klasser. Totalt fick ungefär 400 personer möjlighet att fylla i enkäten. Det innebär en svarsfrekvens på cirka 32 procent.

Studenter på Jönköping International Business School fick ingen möjlighet att svara på enkäten på grund av att programansvariga inte hade möjlighet att vidarebefordra enkäten till eleverna. Därmed fick vi inga svar från Jönköping International Business. Studenter på Högskolan för Lärande och Kommunikation hade en klar majoritet i vår undersökning. 100 av 127 respondenter studerade på Högskolan för Lärande och Kommunikation. 14 studenter svarade från Hälsohögskolan och 11 från Jönköping Tekniska Högskola. På Högskolan för Lärande och Kommunikation kunde vi gå ut i två klasser och berätta om vår studie. I en av klasserna, Medie- och kommunikationsprogrammet, delade vi ut frågeformuläret i pappersform.

Tabell 1 – Fördelning av svar, fackhögskolor.

Hälsohögskolan	11%
Högskolan för lärande och kommunikation	80%
Jönköping tekniska högskola	9%
Jönköping International Business School	0%

Åldersintervallet sträckte sig mellan 18 till 30 år. Medelåldern på respondenterna var cirka 22 år. Av de som svarade på frågeformuläret var 87 kvinnor och 40 män. Det var alltså en majoritet (69 procent) av respondenterna som bestod av kvinnor. Alla respondenter var studenter på Jönköping University.

Tabell 2 - Andelen män respektive kvinnor bland respondenterna.

Man	31%
Kvinna	69%

De slutsatser som kan dras av dessa resultat är inte särskilt många men vi kan konstatera att de klasser som vi personligen kunde ta kontakt med och komma ut till hade en mycket högre svarsfrekvens än de övriga. Det är sannolikt därför som fördelningen mellan skolorna ser ut som den gör. En annan slutsats som kan dras är att fördelningen mellan kvinnor och män också kan ha påverkat resultatet. Ett högre antal kvinnor som svarar innebär att varje svar från en kvinna utgör en mindre del i den totala procentsatsen. Varje svar från männen blir därför mer värt i den totala procentsatsen och det kan i slutändan påverka vår jämförelse mellan kvinnor och män. Samma tänk kan appliceras på frågan om vilken skola respondenterna studera vid men här tror vi inte att det är så stora skillnader i de olika skolornas generella åsikter att det gör någon skillnad på vårt resultat.

6.2. Skillnader mellan män och kvinnor

Misstro och rädsla skiljer sig något mellan män och kvinnor. Enligt studien är kvinnor mer rädda för att gå ensamma på stan i Jönköping på natten. En cirka tredjedel (29 procent) av kvinnorna instämmer inte alls eller i stort sett med att det är säkert att gå ensam på stan i Jönköping på natten. Hos männen är det 18 procent. Något som är lite uppseendeväckande är att när det gäller misstro för andra människor så är det omvänt. Männen har mer misstro till andra människor än vad kvinnor har. 33 procent av männen instämmer inte alls eller i stort sett inte att människor går att lita på. Hos kvinnorna är det 24 procent. Männen i vår studie är alltså mindre rädda och oroliga att gå ut på natten men litar också mindre på människor än kvinnorna gör. Det är värt att tillägga att utsatthet för våldsbrott inte skiljer sig mellan könen. Det är procentuellt lika många som utsatts för något våldsbrott de senaste 24 månaderna.

Tabell 3 visar skillnader mellan män och kvinnor när det gäller påståendet "De flesta människor är ärliga". Här finns det vissa skillnader. Kvinnorna i studien tenderar att

tro att de flesta människor är ärliga mer än vad männen gör. 76 procent av kvinnorna instämmer i viss mån eller instämmer helt att de flesta människor är ärliga. Hos männen är det 45 procent.

Tabell 3 - skillnader män/kvinnor. De flesta människor är ärliga.

	Instämmer inte alls	Instämmer i stort sett inte	Varken eller	Instämmer i viss mån	Instämmer helt
Man	8%	15%	23%	49%	5%
Kvinna	1%	11%	12%	69%	7%

Tabell 4 visar skillnader mellan män och kvinnor när det gäller påståendet ”De flesta människor går att lita på”. Skillnaderna är mycket små, det är endast några få procents skillnad. Tabell 3 och 4 visar också att det finns en viss skillnad mellan att tro att människor är ärliga och att lita på dem. Både bland män och kvinnor är det några procents fler som inte litar på människor gentemot de som inte tycker att människor är ärliga, 10 procent hos männen och 12 procent hos kvinnorna.

Tabell 4 - skillnader män/kvinnor. De flesta människor kan man lita på.

	Instämmer inte alls	Instämmer i stort sett inte	Varken eller	Instämmer i viss mån	Instämmer helt
Man	5%	28%	10%	51%	5%
Kvinna	3%	21%	15%	55%	6%

När det gäller påståendet ”Det är säkert att gå ensam på stan i Jönköping på natten” finns det vissa skillnader. 53 procent av kvinnorna instämmer i viss mån eller instämmer helt med detta påstående, medan 76 procent av männen har denna åsikt. I diagram 1 ser man denna skillnad tydligt.

Tabell 5 - skillnader män/kvinnor. Det är säkert att gå ensam på stan i Jönköping på natten.

	Instämmer inte alls	Instämmer i stort sett inte	Varken eller	Instämmer i viss mån	Instämmer helt
Man	12%	6%	6%	41%	35%
Kvinna	6%	23%	18%	37%	16%

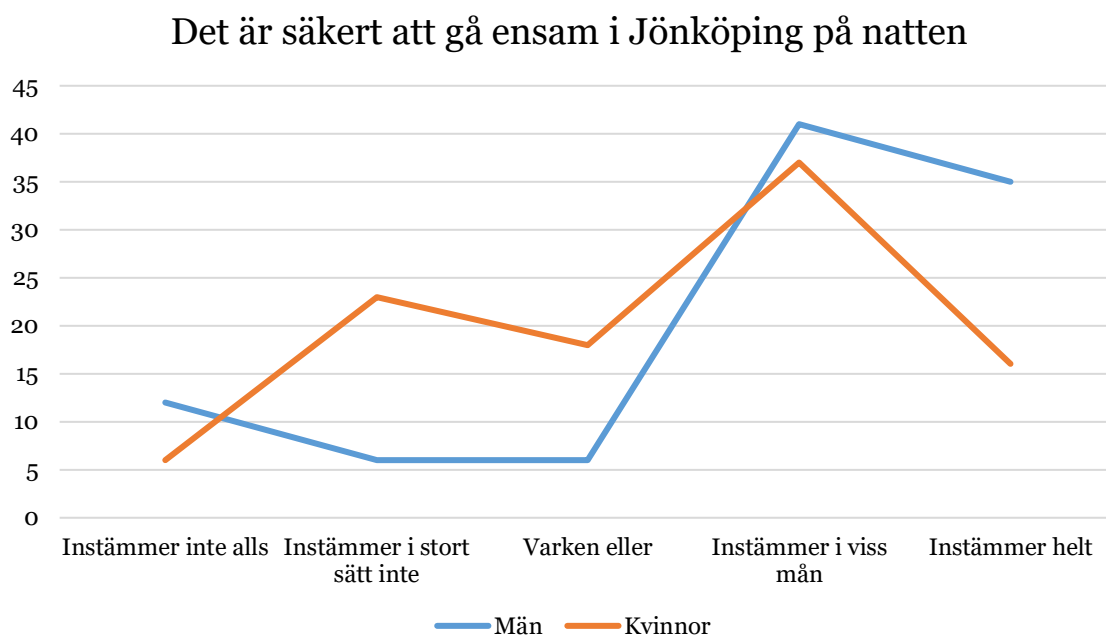
Påståendet ”Jag känner mig trygg i Jönköping” är nära besläktat med det föregående påståendet ”Det är säkert att gå ensam på stan i Jönköping på natten”. Tabell 6 visar dock att svaren skiljer sig något åt. 81 procent av kvinnorna tycker att påståendet instämmer i viss mån eller instämmer helt. 77 procent av männen är av samma åsikt.

Tabell 6 - skillnader män/kvinnor. Jag känner mig trygg i Jönköping.

	Instämmer inte alls	Instämmer i stort sett inte	Varken eller	Instämmer i viss mån	Instämmer helt
Man	3%	8%	13%	21%	56%
Kvinna	1%	9%	9%	41%	40%

Det påstående som skiljer sig mest mellan män och kvinnor är om det är säkert att gå ensam i Jönköping på natten. Det blir tydligt i diagram 1.

Diagram 1 - Diagram över skillnader män/kvinnor. Det är säkert att gå ensam i Jönköping på natten. Y-skalan är i procent.

Tabell 7 visar hur många procent av män och kvinnor som har varit i kontakt med våldsbrott. Det finns en mycket liten relativ skillnad mellan männen och kvinnorna. En större andel män har däremot i offentliga sammanhang bevittnat våldsbrott.

Tabell 7 - Kontakt med våldsbrott. Skillnader män och kvinnor.

	Man	Kvinna
Har de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott	5%	6%
Har vänner eller anhöriga som blivit utsatta för våld	36%	36%
Har i offentliga sammanhang bevittnat våldsbrott	50%	40%

Nedanstående tabeller visar skillnader i nyhetskonsumtion av lokala respektive nationella nyheter bland män och kvinnor (tabell 8 och 9). När det gäller lokala nyheter är skillnaderna små. Den nationella nyhetskonsumtionen skiljer sig något. Bland respondenterna är det männen som lägger mer tid på att konsumera nationella nyheter. Överlag kan man säga att männen konsumerar mer nyheter än kvinnor, både från lokala och nationella nyhetsmedier. Ser vi till båda könen kan vi också se att det konsumeras mer nyheter i nationella plattformar än lokala.

Tabell 8 - skillnader män och kvinnor. Nyhetskonsumtion lokala nyheter.

	Jag läser/lyssnar/tittar inte på nyheter	0-15 minuter	15-30 minuter	30-60 minuter	60-120 minuter	120-180 minuter	180 minuter eller mer
Män	3%	48%	30%	13%	8%	0%	0%
Kvinnor	7%	51%	25%	15%	2%	0%	0%

Tabell 9 - skillnader män och kvinnor. Nyhetskonsumtion nationella nyheter.

	Jag läser/lyssnar/tittar inte på nyheter	0-15 minuter	15-30 minuter	30-60 minuter	60-120 minuter	120-180 minuter	180 minuter eller mer
Män	0%	30%	30%	33%	8%	0%	0%
Kvinnor	0%	60%	28%	11%	1%	0%	0%

6.3. Nyhetskonsumtion

De påståenden som vi har valt att använda i vår studie verkar inte påverkas av nyhetskonsumtion av lokala eller nationella nyheter.

Den beroende variabeln ”Jag känner mig trygg i Jönköping” har ett visst samband med konsumtion av lokala och nationella nyheter, men sambandet är så litet att det saknar signifikans. Sambandet visar dock att respondenterna blir mindre och mindre trygga ju mer nyheter från nationella nyhetsmedier de har konsumerat. Ett steg på ordinalskalorna ”antal timmar konsumtion av lokala nyheter” och ”antal timmar konsumtion av nationella nyheter” ger cirka -0,1 på ordinalskalan ”Det är säkert att gå ensam på stan i Jönköping”. Det är mycket lite. Om man tar hänsyn till alla variabler inklusive kontrollvariabler har dessa en effekt på 7,4 procent. Det innebär att bara nyhetskonsumtion bara kan förklara en liten del av osäkerheten att gå ensam på stan i Jönköping på natten..

Tabell 10 - Regressionsanalys med kontrollvariabler. Den beroende variabeln är Det är säkert att gå ute på stan i Jönköping på natten.

	B	Signifikans
Antal timmar konsumtion av lokala nyheter	-0,113	0,517
Antal timmar konsumtion av nationella nyheter	-0,103	0,547
Har du själv någon gång under de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott?	0,403	0,561
Har du vänner eller anhöriga som blivit utsatta för våld?	0,006	0,985
Har du i offentliga sammanhang bevittnat våldsbrott?	0,499	0,082

Påståendet "Människor är vanligtvis mycket hjälpsamma" påverkas mycket lite av människors nyhetskonsumtion av lokala och nationella nyheter, även exponering av våldsbrott i olika former påverkar inget nämnvärt. Endast 5 procent av variationen i de oberoende variablerna kan förklara påståendet "Människor är vanligtvis mycket hjälpsamma". B-värdena är mycket små och resultaten har ingen signifikans.

Tabell 11 - Linjär regressionsanalys. Den beroende variabeln är Människor är vanligtvis mycket hjälpsamma.

	B	Signifikans
Antal timmar konsumtion av lokala nyheter	0,164	0,162
Antal timmar konsumtion av nationella nyheter	-0,147	0,216
Har du själv någon gång under de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott?	0,076	0,863
Har du vänner eller anhöriga som blivit utsatta för våld?	-0,088	0,680
Har du i offentliga sammanhang bevittnat våldsbrott?	0,282	0,155

Variationen i variablerna i nedanstående tabell förklara bara 5 procent av studenternas åsikt om påståendet "De flesta människor är ärliga". I denna modell finns heller inga signifikanta svar. B-värdet på "Har du själv någon gång under de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott?" är -0,58. Det höga värdet beror på att frågan är ett ja- och nej-svar, där Ja är kodad till 1 och nej till 0.

Tabell 12 - Linjär regressionsanalys. Den beroende variabeln är De flesta människor är ärliga.

	B	Signifikans
Antal timmar konsumtion av lokala nyheter	0,084	0,5
Antal timmar konsumtion av nationella nyheter	-0,206	0,104
Har du själv någon gång under de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott?	-0,58	0,217
Har du vänner eller anhöriga som blivit utsatta för våld?	0,042	0,854
Har du i offentliga sammanhang bevittnat våldsbrott?	0,252	0,232

Påståendet ”De flesta människor kan man lita på” påverkas mycket lite av variablerna i nedanstående tabell. Endast 3 procent av variationen i de oberoende variablerna kan förklara påståendet. B-värdena är mycket små och resultaten har ingen signifikans.

Tabell 13 - Linjär regressionsanalys. Den beroende variabeln är De flesta människor kan man lita på.

	B	Signifikans
Antal timmar konsumtion av lokala nyheter	-0,015	0,916
Antal timmar konsumtion av nationella nyheter	-0,185	0,202
Har du själv någon gång under de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott?	0,023	0,966
Har du vänner eller anhöriga som blivit utsatta för våld?	-0,127	0,625
Har du i offentliga sammanhang bevittnat våldsbrott?	0,179	0,458

Den beroende variabeln "Jag känner mig trygg i Jönköping" påverkas mycket lite av variablerna i nedanstående tabell. 4 procent av variationen i de oberoende variablerna kan förklara påståendet. B-värdena är mycket små och resultaten har ingen signifikans.

Tabell 14 - Linjär regressionsanalys. Den beroende variabeln är Jag känner mig trygg i Jönköping.

	B	Signifikans
Antal timmar konsumtion av lokala nyheter	-0,08	0,957
Antal timmar konsumtion av nationella nyheter	-0,102	0,474
Har du själv någon gång under de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott?	0,747	0,202
Har du vänner eller anhöriga som blivit utsatta för våld?	-0,003	0,991
Har du i offentliga sammanhang bevittnat våldsbrott?	0,140	0,551

6.4. Våldsbrott och misstro/oro

I metoddelen av vår studie beskriver vi oro för att tidigare utsatthet för våldsbrott skulle påverka svaren från dessa personer och på så vis påverka vårt resultat. Sju studenter i undersökningen har blivit utsatta för våldsbrott de senaste 24 månaderna. Av datan kan vi se att oro och misstro inte skiljer sig något nämnvärt från den övriga gruppen. I tabellerna 15-19 visas siffrorna från de som uppgett att de själva blivit utsatta för våldsbrott mot de som uppgett att de inte blivit utsatta. Utifrån dessa tabeller kan vi konstatera att det inte skiljer mer än någon procent här och där men på det stora hela är det ingen skillnad.

Tabell 15 - Korstabell. Har de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott? Påstående: De flesta människor är ärliga.

	Instämmer inte alls	Instämmer i stort sett inte	Varken eller	Instämmer i viss mån	Instämmer helt
Ja	3%	13%	16%	62%	7%
Nej	14%	0%	14%	71%	0%

Tabell 16 - Korstabell. Har de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott? Påstående: De flesta människor kan man lita på.

	Instämmer inte alls	Instämmer i stort sett inte	Varken eller	Instämmer i viss mån	Instämmer helt
Ja	4%	23%	14%	53%	6%
Nej	0%	29%	14%	57%	0%

Tabell 17 – Korstabell. Har de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott? Människor är vanligtvis mycket hjälpsamma.

	Instämmer inte alls	Instämmer i stort sett inte	Varken eller	Instämmer i viss mån	Instämmer helt
Ja	1%	12%	7%	66%	15%
Nej	0%	14%	0%	86%	0%

Tabell 18 - Korstabell. Har de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott? Det är säkert att gå ensam på stan i Jönköping på natten.

	Instämmer inte alls	Instämmer i stort sett inte	Varken eller	Instämmer i viss mån	Instämmer helt
Ja	8%	18%	15%	37%	22%
Nej	0%	17%	0%	67%	17%

Tabell 19 - Korstabell. Har de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott? Jag känner mig trygg i Jönköping.

	Instämmer inte alls	Instämmer i stort sett inte	Varken eller	Instämmer i viss mån	Instämmer helt
Ja	2%	9%	10%	35%	44%
Nej	0%	0%	17%	17%	67%

6.5. Politisk åsikt

Ett annat av våra orosmoln inför undersökningen var hur mycket respondenternas politiska åsikter skulle påverka deras svar och i slutänden vår undersökning. Återigen visade det sig att det inte skiljde något nämnvärt beroende vilken partisympati respondenterna hade. I vissa påståenden skiljer det mer än andra men det kan delvis bero på att det inte är så många med den partisympatin som svarat och då får varje svar en större påverkan på den totala procentsatsen. Den insamlade datan om vilket politiskt parti respondenterna sympatiserade fick en hel del bortfall. 47 personer svarade antingen ”inget av ovanstående” eller ”kan ej ta ställning”. Det betyder att endast 80 personer svarade vilken parti de sympatiserade med. Störst var Moderaterna, därefter Socialdemokraterna.

Tabell 20 - Partisympati.

Socialdemokraterna	13%
Moderaterna	24%
Liberalerna	3%
Vänsterpartiet	7%
Kristdemokraterna	6%
Miljöpartiet	2%
Centerpartiet	7%
Sverigedemokraterna	0%
Bortfall	37%

Nedanstående tabeller är baserade på de respondenter som valt att svara på vilket parti de sympatiserar med. I dessa tabeller kan vi se att det inte är särskilt stor skillnad på svaren beroende på politisk åsikt. Då inga respondenter sympatiserade med Sverigedemokraterna finns de därmed inte representerade i nedanstående tabeller.

Tabell 21 - Skillnader partisympati. Påstående: Människor är vanligtvis mycket hjälpsamma.

	Instämmer inte alls	Instämmer i stort sett inte	Varken eller	Instämmer i viss mån	Instämmer helt
Socialdemokraterna	0%	13%	0%	69%	19%
Moderaterna	0%	13%	3%	65%	19%
Liberalerna	0%	0%	25%	75%	0%
Vänsterpartiet	0%	11%	22%	56%	11%
Kristdemokraterna	0%	14%	0%	86%	0%
Miljöpartiet	0%	33%	0%	67%	0%
Centerpartiet	0%	22%	11%	67%	0%

Tabell 22 - skillnader partisympati. Påstående: De flesta människor är ärliga.

	Instämmer inte alls	Instämmer i stort sett inte	Varken eller	Instämmer i viss mån	Instämmer helt
Socialdemokraterna	0%	13%	19%	69%	0%
Moderaterna	3%	16%	10%	65%	7%
Liberalerna	0%	33%	33%	33%	0%
Vänsterpartiet	0%	0%	33%	56%	11%
Kristdemokraterna	0%	43%	14%	43%	0%
Miljöpartiet	0%	0%	67%	33%	0%
Centerpartiet	0%	11%	22%	67%	0%

Tabell 23 - skillnader partisympti. Påstående: De flesta människor kan man lita på.

	Instämmer inte alls	Instämmer i stort sett inte	Varken eller	Instämmer i viss mån	Instämmer helt
Socialdemokraterna	6%	18%	18%	59%	0%
Moderaterna	3%	26%	13%	48%	10%
Liberalerna	0%	50%	0%	50%	0%
Vänsterpartiet	0%	22%	11%	67%	0%
Kristdemokraterna	0%	43%	14%	29%	14%
Miljöpartiet	0%	0%	33%	67%	0%
Centerpartiet	0%	11%	11%	78%	0%

Tabell 24 - skillnader partisympti. Påstående: Det är säkert att gå ensam på stan i Jönköping på natten.

	Instämmer inte alls	Instämmer i stort sett inte	Varken eller	Instämmer i viss mån	Instämmer helt
Socialdemokraterna	13%	19%	19%	38%	13%
Moderaterna	10%	20%	7%	33%	30%
Liberalerna	0%	50%	0%	25%	25%
Vänsterpartiet	0%	14%	0%	43%	43%
Kristdemokraterna	40%	20%	20%	0%	20%
Miljöpartiet	0%	0%	33%	67%	0%
Centerpartiet	0%	29%	14%	57%	0%

Tabell 25 - skillnader partisymptati. Påstående: Jag känner mig trygg i Jönköping.

	Instämmer inte alls	Instämmer i stort sett inte	Varken eller	Instämmer i viss mån	Instämmer helt
Socialdemokraterna	0%	19%	0%	31%	50%
Moderaterna	0%	19%	13%	23%	45%
Liberalerna	0%	0%	25%	0%	75%
Vänsterpartiet	0%	0%	0%	22%	78%
Kristdemokraterna	0%	0%	29%	29%	43%
Miljöpartiet	0%	0%	0%	100%	0%
Centerpartiet	0%	13%	13%	25%	50%

6.6. Sammanfattning

Sammanfattningsvis ser vi inga tydliga svar på våra inledande frågor kring nyhetskonsumtionens påverkan på oro och misstro hos studenter på Jönköping University. När det gäller skillnader mellan lokala och nationella nyhetsmedier visade vår undersökning en mycket liten skillnad där konsumtion av nationella nyhetsmedier påverkade respondenterna något mer än vad lokala nyhetsmedier gjorde. Vi ser också att vår undersökning visar att det finns viss skillnad på kvinnornas och männens uppfattning om rädsla och oro där kvinnorna var mer rädda för att gå ut på natten medan männen var mer reserverade och hade svårare att lita på andra människor. Om detta berodde på nyhetskonsumtionen eller bara är en grundinställning kring ämnet är dock oklart. Det sista vi kan säga utifrån vår undersökning är att varken tidigare utsatthet för våldsbrott eller politisk åsikt hade någon större påverkan på hur respondenterna svarade på frågorna.

7. Diskussion

I kapitlet nedan kommer svaren från undersökningen att analyseras och diskuteras vidare för att få en djupare förståelse för vad svaren faktiskt innebär.

7.1. Introduktion

Vårt resultat visar inte något tydligt samband mellan nyhetskonsumention och rädsla att utsättas för våldsbrott. Det verkar inte heller finnas någon tydlig skillnad på oro och misstro mellan de studenter som konsumerar lokala respektive nationella nyheter. En viss skillnad finns mellan män och kvinnor när det gäller rädsla och misstro, men de är inte tillräckligt signifikanta för att generalisera för hela populationen. Det resultatet gäller bara de som svarat på frågeundersökningen och inte alla studenter på högskolan. Med det sagt kan det finnas vissa omständigheter som påverkat våra resultat och det kommer vi ta upp i detta kapitel.

Som vi tidigare har skrivit i metoddiskussionen så är det svårt att peka på våra resultat och säga med säkerhet att de visar en representativ bild av hur det ser ut bland studenter på Jönköping University. Vi har inte haft en tillräckligt stor grupp respondenter för att kunna dra generella slutsatser. Det kan också vara en av orsakerna till att vi inte har fått fram några signifikanta svar på våra frågor. Signifikansen för alla tester är över 0,05, det vill säga 5 procent som vi har satt som gräns. Förmodligen beror detta på att studien är så liten, endast 127 respondenter. Detta har gett oss ett mycket spretigt resultat som inte varit signifikant. Om vi hade gjort en större studie på alla studenter på Jönköping University hade vi förmodligen fått mer linjära resultat. Smolejs och Kivivuoris (2006) studie bestod av 8163 respondenter. Kolbeins (2004) bestod av 965 medverkande. Vi tror att vi behöver göra en mycket större studie för att kanske få ett mer signifikant resultat.

Kanske beror avsaknaden av tydliga resultat på en felkonstruerad enkät. Till exempel skiljer det sig mycket i svaren mellan det är säkert att gå ensam på stan i Jönköping på natten och jag känner mig trygg i Jönköping. Frågorna är ganska snarlika och bör ge ett liknande svar, kanske har våra frågor varit för otydliga. Samtidigt kan svaren på just dessa frågor också förklaras med att på första frågan preciserar vi att det är på natten och den andra frågan gäller mer generellt i Jönköping och då är det klart att det kan skilja en del i svaren.

Kultivationsteorin har som nämnts fått mycket kritik för att den generaliserar för mycket. De mäter bara tv-tittande och inte speciella program. I vår studie har vi begränsat oss till nyheter. Men det finns olika typer av nyhetskanaler som har olika approach. Vi kan inte veta vilka nyhetskanaler som respondenterna har läst, tittat eller lyssnat på. Enligt Smolej och Kivivuori (2006) är det mycket svårt att spåra en enda faktor som förklarar rädsla för brott. Det finns så mycket annat som kan påverka rädsla och misstro, mer än nyhetskonsumtion, politisk åsikt, exponering av våld i verkligheten. Vi har till exempel tagit upp tidigare utsatthet för brott och politisk åsikt som två faktorer som kan spela in och trots det visade det sig inte göra någon skillnad i vår studie. För att få en mer rättvis bild skulle man behöva en större mängd kontrollvariabler. Man skulle till exempel kunna använda sig av exponering av rubriker som Smolej och Kivivuori (2006) gör.

Våldsinnehållet i svenska nyhetsmedier har ökat (Pollack, 2001) och vi har nöjt oss med att veta just det. Vi vet inte exakt hur mycket och i vilka typer av nyheter. För att studien skulle kunna bli mer exakt skulle man kunna göra en innehållsanalys av nyhetsmedierna.

En annan faktor som kan spela in i våra resultat är det faktum att vi enbart har valt att ha studenter med i vår undersökning. Kanske hade svaren sett annorlunda ut om vi hade valt en annan grupp människor eller haft en grupp med respondenter med blandad ålder, kön och bakgrund. Unga tenderar att röra sig ute på nätterna oftare än exempelvis pensionärer och ser ju med egna ögon hur verkligheten ser ut medan pensionärerna måste förlita sig på nyheterna för att veta vad som händer i samhället under kvällar och nätter. I vår studie har vi fått flest svar från kvinnor och av studenter på Högskolan för lärande och kommunikation. Resultat skulle kanske sett annorlunda ut om det respondenterna skulle vara jämnt fördelade över fackhögskolorna och könen.

7.2. Gör nyhetskonsumtion att högskolestudenter på Jönköping University misstror andra människor och är mer rädda för att gå ensam på natten?

I de resultat som vi har fått fram i vår studie kan vi se att det inte finns något samband mellan nyhetskonsumtion och de två påståendena om rädsla (det är säkert

att gå ensam på stan i Jönköping på natten och jag känner mig trygg i Jönköping). Rädsla för våldsbrott påverkades heller inte av att ha blivit utsatt för våldsbrott tidigare i sitt liv eller haft vänner som blivit det eller i offentliga sammanhang bevittnat våldsbrott. Detta stämmer rätt bra överens med de svar som Kolbeins (2004) fick fram i sin undersökning, att det inte finns en relation mellan nyhetskonsumtion och misstro och rädsla. Som vi skrev i introduktionen kan våra resultat beror på att vårt underlag för studien kanske var lite för litet för att se ett samband och om vi haft fler respondenter på vår enkät så kanske resultaten sett annorlunda ut. Både Smolej och Kivivuori (2006) och Sandstig (2010) fann trots allt ett samband mellan oro/rädsla för att bli utsatt för våldsbrott och exponering för våldsrelaterade nyheter och löpsedlar. Som vi nämnt tidigare kan resultaten också ha sett annorlunda ut om vi använt oss av en annan grupp människor då studenter av tradition är lite yngre. Unga människor har också, enligt vår uppfattning, en tendens att röra sig ute på stan på kvällar och nätter oftare än andra grupper i samhället. I och med att studenter är ute på stan under kvällar och nätter kanske de upplever hur verkligheten faktiskt ser ut och inte behöver förlita sig på mediernas bild.

Hvitfeldt, Westerberg & Irlander Strid (2016) skriver att yngre människor tenderar att vara mindre oroliga och ha en mindre misstro. Detta gäller även människor med en högre utbildning och i vår undersökning har vi yngre människor med en högre utbildning. Att svaren då visar ett lågt samband mellan nyhetskonsumtion och misstro och rädsla är kanske inte så konstigt.

7.3. Skiljer sig misstron och rädslan mellan män och kvinnor?

Vi ser i vårt resultat att misstron och rädslan för våldsbrott skiljer sig något mellan män och kvinnor. Kvinnor känner sig mer otrygga än män när det gäller att gå ute på stan i Jönköping på natten. Det är intressanta resultat då kvinnor också konsumerar nyheter i mindre utsträckning än männen. Det strider helt mot vår inledande tanke om att högre nyhetskonsumtion leder till en starkare känsla av oro och rädsla att utsättas för våldsbrott. Det kan vara så att våldtäkter blir mer uppmärksammade i nyheter än andra former av våld. Det leder kanske till att oron stiger hos kvinnorna. Men samtidigt ser vi i nordiska studier att nyhetsvåld inte påverkar i den utsträckningen som i USA. Det kan också ha att göra med mäns respektive kvinnors sårbarhet, vilket Smolej och Kivivuori (2006) nämner i sin studie.

Uppfattningen om människors ärlighet skiljer sig mellan män och kvinnor. Här uppfattar kvinnor att andra människor är mer ärliga än vad män är. Det är märkligt att de andra påståendena om att man kan lita på andra människor och att människor vanligtvis är mycket hjälpsamma skiljer sig mot uppfattningen om att människor är ärliga. Påståendena skiljer sig något men svaren borde egentligen inte skilja sig så mycket.

Eftersom det är mycket fler kvinnor än män i vår studie kan det påverka resultatet. Resultatet går heller inte att generalisera, utan gäller endast de personer som medverkat i vår studie. Orsaken till att det är fler kvinnor som svarat kan bero på att det är fler kvinnliga studenter på medie- och kommunikationsutbildningen och hälsohögskolan. Vi hade få svar från de tekniska utbildningarna som kan vara mer mansdominerad. Från Jönköpings International Business School hade vi inga svar. Med fler svar från dessa skolor hade könsfördelningen möjligtvis kunnat vara jämnare och vi hade då kunnat dra fler slutsatser.

7.4. Skiljer sig misstron och rädslan beroende på konsumtion av lokala respektive nationella nyhetsmedier?

I de resultat vi fick fram var det svårt att se någon större skillnad på påverkan från lokala respektive nationella nyhetsmedier. De få resultat som vi fick fram var att de skiljde sig en aning och att de respondenter som konsumerade mer nyheter från nationella nyhetsmedier tenderade att vara mer otrygga och hade en starkare misstro till andra människor. Denna otrygghet och rädsla behöver inte vara just för att ensam på stan i Jönköping på natten, utan på dagen och i andra städer. Dessa resultat överraskar en del då Sandstig (2010) skriver att lokal nyhetskonsumtion starkt påverkar konsumenternas rörelsebeteende i närmiljön och också påverkar oron för sin närmsta verklighet. Vi vet däremot inte om vi kan överföra de lärdomar som Sandstig har från Göteborg till Jönköping, det kan finnas stora skillnader. Hvitfeldt, Westerberg & Irlander Strid (2016) skriver också att rädslan inom sitt eget bostadsområde är fortsatt högre än rädslan för samhället i stort. Kanske kan dessa svar bero på att det var fler som konsumerade nationella nyhetsmedier än som konsumerade lokala nyhetsmedier. Kanske kan det vara så att respondenterna anser att nyhetsmedier som DN, Expressen, SVT och TV4 är mer tillförlitliga som nyhetskällor än SR P4 Jönköping, Jönköpings-Posten eller Jmini. I och med att vi har

gjort en kvantitativ undersökning med enkäter är det svårt att veta varför respondenterna har svarat som de gjort. Det kan också vara så att de nationella nyhetsmedierna innehåller mer våldsnyheter än till exempel lokala nyhetsmedier gör och att det också påverkar. Kultivationsteorin utgår ifrån att all media man konsumerar påverkar ens tankar och känslor kring samhället (Morgan, Shanahan & Signorielli, 2012). Att nationella nyhetsmedier konsumerades mer än lokala gör också att konsumenterna får intryck från hela Sverige och även utlandet. Det kan, enligt oss, leda till att oron och rädslan ökar då man kan utsättas för mer våld genom nyheterna. Även om det inte händer i den absoluta närheten kan det ha påverkat känslan för oro och misstro och därmed att påverkat svaren i vår undersökning.

7.5. Slutsats

Ett snabbt och enkelt svar är nej, det finns ingen korrelation mellan nyhetskonsumtion och oro och rädsla för att utsättas för våldsbrott bland studenterna på Jönköping University. Inte heller finns det en tydlig skillnad på om man främst följer lokala nyhetsmedier eller nationella även om det visat sig att nationella nyhetsmedier påverkar oron och rädslan något mer. Det finns en liten skillnad mellan män och kvinnor. Kvinnor var mer rädda och oroliga för att utsättas för våldsbrott medan männen hade en större misstro mot andra människor. Om det berodde på nyhetskonsumtionen eller bara en allmän attityd kring frågan är svårt att svara på. Därmed kan vi inte heller påstå att vi har kommit fram till ett svar på frågan hur Donald Trump kan bli president eller hur Sverigedemokraterna kan bli tredje största parti i Sverige som vi hoppades, även om det var mer en dröm än realism från vår sida.

Vår slutsats är alltså att vi inte kan se ett samband mellan nyhetskonsumtion och oro/rädsla för våldsbrott. Det kan bero på för få kontrollvariabler och att studien var för liten. Tyvärr var det också så att svaren var väldigt utspridda vilket leder till att vi inte får ett signifikant svar. Det linjära sambandet är inte statistiskt säkerställt. Därför är det svårt för oss att dra några generella slutsatser från vår undersökning.

7.6. Vidare forskning

Då det inte finns särskilt omfattande kultivationsstudier inom nyhetsmedia i Sverige de senaste åren tycker vi att vår studie har passat bra in i det kunskapsglapp som finns. Tyvärr var vår studie ganska liten och har en låg svarsfrekvens. Därför hade det

varit intressant att se en större studie med liknande upplägg. På så sätt skulle det kunna dras mer generella slutsatser kring hur det ser ut med kultivering av nyheter. Som vi skrivit tidigare skulle det också vara intressant att se vad som händer om gruppen som undersöks har ett större åldersspann och har en större mångfald vad gäller kön, bakgrund, utbildning och andra faktorer som kan spela in. Då skulle man också kunna göra en jämförelse mellan grupperna för att se om det finns en skillnad i hur de påverkas av nyhetskonsumtionen.

Vår undersökning var begränsad till just Jönköping men det vore också intressant att se en liknande undersökning göras nationellt, med ett större underlag, för att se hur det ser ut i hela Sverige

I vår studie hade vi en kvantitativ ansats och genomförde enkätundersökningar men det skulle också vara intressant att se en undersökning med en mer kvalitativ ansats. En undersökning som fokuserar på att ta reda på varför resultaten ser ut som de gör. För att få fram det kan man använda sig mer av djupintervjuer och det skulle ge värdefull information om hur människor tar till sig nyheter och omvandlar det till rädsla och oro.

8. Referenser

Morgan, M., Shanahan, J. & Signorielli N. (2015). Effects and Cultivation. I Alvarado, M., Buonnano, M., Gray, H. & Miller, T. (Red.) *The SAGE handbook of television studies*. Los Angeles: SAGE.

Arkhed S. & Ohlsson J. (2015). *Nyhetsintresse och nyhetskonsumtion*. Göteborg: SOM-institutet. Hämtad från http://som.gu.se/digitalAssets/1561/1561529_nyhetsintresse-och-nyhetskonsumtion-2015.pdf

Bandura, A., Ross, D., & Ross, S. A. (1963). Imitation of film-mediated aggressive models. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 66(1), 3-11.

Berk, R., Peterson Manz, J., & Sorenson, B, S. (1998). News Media Coverage and the Epidemiology of Homicide. *American journal of Public Health*, 88(10), 1510-1514.

Beullens, K., Roe, K. & Bulck J. V. (2012). Music Video Viewing as a Marker of Driving After the Consumption of Alcohol. *Substance Use & Misuse*, 47:2, 155-165. doi: 10.3109/10826084.2012.637449

Boyle, K. (2005). *Media and violence: gendering the debates*. London: SAGE.

Brottsförebyggande Rådet. (2014). *Konstaterade fall av dödligt våld, statistik för 2014*. Stockholm: BRÅ. Hämtad från http://www.bra.se/download/18.779f51ff14b839896441d7e/1427874983113/2015_D%C3%B6dligt_v%C3%A5ld_2014.pdf

Brottsförebyggandet Rådet. (2015). *Anmälda brott, Slutlig statistik för 2015*. Stockholm: BRÅ. Hämtad från http://www.bra.se/download/18.358de3051533ffea5ea7ea64/1459409105915/Samm%20anfattning_anmalda_2015.pdf

Gerbner, G., Gross, L., Morgan, M., Signorielli, N. & Shanahan, J. (2002). Growing Up with Television: Cultivation Processes, (s. 43-68). I Bryant, J. & Zillmann, D. (Red.) *Media effects: advances in theory and research*. Mahwah, N. J.: Lawrence Erlbaum Associates.

Custers, K. & Van den Bulck, J. (2011). Mediators of the association between television viewing and fear of crime: Perceived personal risk and perceived ability to cope. *Poetics*, 39, 107–124. doi:10.1016/j.poetic.2011.02.004

Hedinsson, E. & Windahl, S. (1984). Cultivation Analysis: A Swedish Illustration. I Melischek, G., Rosengren K. E. & Stappers J. (Red.), *Cultural Indicators: An International Symposium*, (s. 389-406). Vienna: Verlag der Osterreichischen Akademie der Wissenschaften.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik.

Eschholz S, Chiricos T, Gertz M. (2003). Television and Fear of Crime: Program Types, Audience Traits, and the Mediating Effect of Perceived Neighbourhood Racial Composition. *Social Problems*, 50(3), 395–415.

Folkhälsomyndigheten. (2016). Folkhälsan i Sverige 2016. Hämtad från: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/f/Folkhalsan-i-Sverige-2016/>

Freedman, J. L. (1984). Effect of television violence on aggressiveness. *Psychological Bulletin*, 96(2), 227-246.

Garland, D. (2001). *The Culture of Control: Crime and Social Order in Contemporary Society*. Oxford: Oxford University Press.

Gerbner, G. (1998) Cultivation Analysis: An Overview. *Mass Communication and Society*, 1:3-4, 175-194. doi: 10.1080/15205436.1998.9677855

Gerbner, G., Gross, L., Morgan, M., & Signorielli, N. (1981). Comments and Letters. *Public Opinion Quarterly*, 45(1), 116.

Greer, C. (2007). News media, Victims and Crime. I Davies, P., Francis, P. & Greer C. (Red.), *Victims, Crime and Society*, (s. 20-50). London: Sage.

Hansen, A. & Machin, D. (2013). *Media and communication research methods*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Hirsch, P. (1980). The “scary world” of the non-viewer and other anomalies. *Communication Research*, 7, 403–456.

Hvitfeldt, T., Westerberg, S. & Irlander Strid, Å. (2016) Nationella trygghetsundersökningen 2015: Om utsatthet, otrygghet och förtroende. Stockholm: BRÅ. Hämtad från http://www.bra.se/download/18.47fa372d1520dfb2fc51c5e2/1452520810398/2016_1_NTU_2015.pdf

Potter, J. W. (2014). *A Critical Analysis of Cultivation Theory*. Santa Barbara: Department of Communication, University of California at Santa Barbara.

Robinson, J. P. & Bachman J. G. (1972). Television viewing Habits and Aggression. I Comstock, G. A. & Rubinstein E. A. (Red.) *Television and social behavior: television and adolescent aggressiveness*, (s. 372-382). Washington: U.S. Government Printing Office.

Kolbeins, G. H. (2004). The non-finding of the cultivation effect in Iceland. *Nordicom Review*, 1-2/2004, 309-314.

Lindgren, S. & Lundström, R. (2010). *Ideala offer, och andra: konstruktioner av brottsutsatta i medier*. (1. uppl.) Malmö: Gleerup.

Morgan, M., Shanahan, J. & Signorielli, N. (2012). The Stories We Tell: Cultivation Theory and Research. I Morgan, M., Shanahan, J. & Signorielli, N. (Red.), *Living with television now: advances in cultivation theory & research* (s. 1-16). New York: Peter Lang.

Murray, J. (1994). The Impact of Televised Violence. *Hofstra Law Review*, 22(4), 809-826.

Østbye, H., Knapskog, K., Helland, K., & Larsen, L. O. (2004). *Metodbok för medievetenskap*. Malmö: Liber ekonomi.

Pollack E (2001). *En studie i medier och brott*. Stockholm: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation.

Reiner, R., Livingstone, S. & Allen, J. (2003). From law and order to lynch mobs: crime news since the Second World War. I Mason P (ed). *Criminal Visions: Media Representations of Crime and Justice*. Devon: Willan Publishing.

Sandstig, G. (2010). *Otrygghetens landskap: En kartläggning av otryggheten i stadsrummet och en analys av bakomliggande orsaker, med fokus på medierna roll*. Göteborgs Universitet, Institutionen för journalistik medier och kommunikation.

Scharrer, E. (2012). Television and gender roles: Cultivating conceptions of self and others. I M. Morgan, J. Shanahan, & N. Signorielli (Red.), *Living with television now: Advances in cultivation theory and research* (s. 81-100). New York, NY: Peter Lang.

Smolej, M. & Kivivuori, J. (2006) The Relation Between Crime News and Fear of Violence. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 7:2, 211-227. doi: 10.1080/14043850601002429

Sparks, G.G. (2016). *Media effects research: a basic overview*. (5. ed.) Boston, MA: Cengage learning.

Strömbäck, J, Nord, L. (2016). Samma politiska nyheter, men lite mer privat. I Edström M. & Truedson, L. (Red). *Journalistik i förändring: om Mediestudiers innehållsanalys 2007 och 2014*, (s. 69-83). Stockholm: Stiftelsen Institutet för mediestudier

Strömbäck, J. (2014). *Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Surette, R. (2002). *Media, Crime and Criminal Justice. Images and Realities*. 2nd ed. Belmont, CA: West/Wadsworth.

Ullén, M. (2014). Njutning och avsky, teorier om fiktionsvåld. I M. Ullén, A. Jacobsson, J. Wijkmark, S. Wijkmark & E. van Ooijen, Erik (Red.) (2014). *Våldsamma fantasier: studier i fiktionsvåldets funktion och attraktion*. (s. 19-48). Karlstad: Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap, Karlstads universitet.

Wadbring, I. (2013) Mätta morgontidningar. I Weibull, L., Oscarsson, H. & Bergström, A. (Red). *Vägskäl*, (s. 415-424). Göteborgs universitet: SOM-institutet

9. Bilagor

9.1. Frågeundersökning: Undersökning om nyhetskonsumtion och oro för våldsbrott

*Obligatorisk

Generella frågor

Ålder *

Kön *

- Kvinna
- Man

Vilken fackhögskola studerar du på? *

- Hälsohögskolan (HHJ)
- Högskolan för Lärande och Kommunikation (HLK)
- Tekniska Högskolan (JTH)
- Jönköping International Business School (JIBS)

Vart bor du just nu? *

- Jönköping
- Annan ort

Vilket politiskt parti sympatiserar du med? *

- Socialdemokraterna
- Moderaterna
- Liberalerna
- Vänsterpartiet

- Kristdemokraterna
- Sverigedemokraterna
- Miljöpartiet
- Centerpartiet
- Inget av ovanstående
- Kan ej ta ställning

Nyhetskonsumtion

I detta avsnitt ställer vi frågor som rör nyhetskonsumtion av lokalt och nationellt innehåll. Med nyheter menar vi redaktionellt innehåll som du läser i tryckta tidningar, på tv, i webbaserade tidningar eller i flöden på sociala medier.

Hur mycket (i genomsnitt) läser/lyssnar/tittar du på lokala nyhetsmedier per dag? *

- Jag läser/lyssnar/tittar inte på nyheter
- 0-15 minuter
- 15-30 minuter
- 30-60 minuter
- 60 - 120 minuter
- 120 - 180 minuter
- 180 minuter eller mer

När du konsumerar lokala nyhetsmedier, vilken typ av nyheter tittar/läser/lyssnar du på? *

- Lokalt
- Inrikes
- Utrikes
- Sport
- Ekonomi
- Kultur
- Nöje

Hur mycket (i genomsnitt) läser/lyssnar/tittar du på nationella nyhetsmedier per dag? *

- Jag läser/lyssnar/tittar inte på nyheter
- 0-15 minuter
- 15-30 minuter
- 30-60 minuter
- 60 - 120 minuter
- 120 - 180 minuter
- 180 minuter eller mer

När du konsumerar nationella nyhetsmedier, vilken typ av nyheter tittar/läser/lyssnar du på? *

Med lokalt menar vi i detta fall nyheter som handlar om Jönköping som tas upp i nationella nyhetsmedier

- Lokalt
- Inrikes
- Utrikes
- Sport
- Ekonomi
- Kultur
 - Nöje

Påståenden

- Människor är vanligtvis mycket hjälpsamma. *
- Instämmer inte alls
- Instämmer i stort sett inte
- Varken eller
- Instämmer i viss mån
- Instämmer helt
- Kan ej ta ställning

De flesta människor är ärliga. *

- Instämmer inte alls
- Instämmer i stort sett inte
- Varken eller
- Instämmer i viss mån
- Instämmer helt
- Kan ej ta ställning

De flesta människor kan man lita på. *

- Instämmer inte alls
- Instämmer i stort sett inte
- Varken eller
- Instämmer i viss mån
- Instämmer helt
- Kan ej ta ställning

Det är säkert att gå ensam på stan i Jönköping på natten. *

- Instämmer inte alls
- Instämmer i stort sett inte
- Varken eller
- Instämmer i viss mån
- Instämmer helt
- Kan ej ta ställning

Jag känner mig trygg i Jönköping *

- Instämmer inte alls
- Instämmer i stort sett inte
- Varken eller
- Instämmer i viss mån

- Instämmer helt
- Kan ej ta ställning

Våldsbrott

Har du själv någon gång under de senaste 24 månaderna blivit utsatt för våldsbrott? *

- Ja
- Nej
- Kan ej ta ställning

Har du vänner eller anhöriga som blivit utsatta för våld? *

- Ja
- Nej
- Vet ej
- Kan ej ta ställning

Har du i offentliga sammanhang bevittnat våldsbrott? *

- Ja
- Nej
- Vet ej
- Kan ej ta ställning